

JAVNE FINANSIJE

Prof.dr Miro Blečić

VI-Efikasnost poreskog sistema

- Optimalno oporezivanje je najbolje poresko rješenje za date uslove.
- Oporezivanje je oblik poremećaja (distorzije) tržišnog sektora.
- Distorzivni porezi remete alokativne faktore na tržištu.
- Granica fiskalne presije je nivo fiskalnog opterećenja poreskih obveznika.
- Zahtjev poreskih obveznika je da porezi budu istovremeno pravični i efikasni.

- Porezima se mora zadovoljiti zahtjev fiskalnosti (da se prihodima isfinansiraju rashodi),
  - Fiskalni pluralizam (obezbeđuje pravičnost i sigurnost zahvatanja).
  - Maksimiziranje društvenog blagostanja.
- Alokativni gubitak (nastaje kao višak opterećenja), može se umanjiti ako se tražnja svih proizvoda smanji u istoj srazmjeri.
- Troškovi upravljanja i povinovanja porezu (trokovi države i troškovi poreskih obveznika),
- Koncept apsolutnog poreskog limita (Laferova kriva),
- Problem utvrđivanja relativnog poreskog pritiska.

- Pod pojmom parafiskaliteta možemo prihvatiti da su oni poseban oblik izdvajanja sličan porezu i taksama.
- Karakteristike su im:
  - nosioci su grupacije interesno povezane za dati vremenski period,
  - ne ulaze u budžetska sredstva i ne donose ih fiskalni organi,

- imaju karakter destiniranih prihoda(namjenski opredijeljeni), i
- nemaju strogu vremensku trajnost.

Pobrojani razlozi često čine osnov nastanku nazivu za doprinose(PIO, Komori, puteve, vode...). Parafiskalitete, dijelimo na:

- Ekonomске** (nam. fondovi, komore) i
- Socijalne funkcije**(socijalno osiguranje, solid.) koje država vrši.

- **Takse** su ostvareni prihodi kao novčani ekvivalent za usluge.
- Visina taksa zavisi od:
  - troškova koji organ čini kada uslugu vrši,
  - koristi koju ima obveznik od učinjene usluge,
  - korisnosti korisniku ili postoji interes za određenu radnju,
  - postoje slučajevi kada se ne plaća taksa, i
  - negativnog stava društva pa su znatno više od troškova koje uzrokuju.

- Klasifikacija(vrste) taksa:

1. Prema organima:centralne,i lokalne;

2. Prema namjeni:carinske,komunalne,za saobraćaj ino vozila,za zaštitu patenata, licenci,modela,žigova..,katastarske i takse,sudske takse,činovničke takse;

3. Prema vremenu plaćanja:takse koje se plaćaju unaprijed i takse koje se plaćaju unazad;

4. Takse prema broju izvršenih usluga dijelimo na:paušalne i pojedinačne;

5. Prema namjeni trošenja: namjenske takse i takse koje nemaju namjenu;

6. Prema načelnoj podjeli takse dijelimo na: opšte i specijalne takse, odnosno na stalne i promjenjive takse.

➤ Taksena načela:

-legaliteta,

-generaliteta,

-jednostavnosti,
-ne kumuliranja taksa.

Elementi taksa:

1. Predmet taksene naknade,
2. Takseni obveznik,
3. Taksena osnovica,
4. Taksena stopa,
5. Taksena tarifa,

7. Takseno oslobađanje, i

8. Takseni sistem.

➤ Vrste taksa:

1. Administrativne takse,

2. Sudske takse,

3. Komunalne takse,

4. Registracione takse, i

5. Posebne državne takse.

VAŠA
PITANJA?

Hvala na pažnji!

